

Regeringens proposition 1990/91:4

ANKOM
1990 -10- 04

Norrb. l. jäkvt.för.

om ändring i rennäringslagen (1971:437),
m. m.

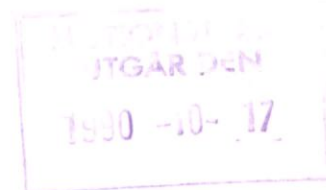
Prop.
1990/91:4

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 21 juni 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Mats Hellström

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ett flertal ändringar i rennäringslagen (1971:437).

Lagens inledande bestämmelser ändras så att de som omfattas av lagen

rätten är e

urminnes l

skall bara l

något av d

På åretrunt

renskötsel

När högs

andra intre

minska ant

upprätta re

ningen ske

renskötsel i

byn att dri

utnyttjas er

Väglagen

ändras så :

fastighet.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1991.

*Riksdagen avslög
propositionen*

mare föreskrifter om detta och om skyldigheten att lämna ytterligare uppgifter till företagsregistret. Ett bemyndigande att meddela sådana föreskrifter bör tas in i rennäringslagen. Jag har i avsnitt 3.7 föreslagit att en sameby skall kunna föreläggas vid vite att upprätta renlängd och att överlämna kopia av den till myndigheten.

3.11 Upplåtelse av rätt till jakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen

Min bedömning: Nuvarande system för upplåtelse av rätt till jakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen bibehålls. Upplåtelse av sådan rätt bör emellertid kunna ske i betydligt större omfattning än hittills.

De personer som lever i utpräglad glesbygd bör få företrädesrätt till jakt- och fiskeupplåtelser. Upplåtelseerna bör i övrigt ske så att de främjar service och sysselsättning i glesbygd.

Lantbruksstyrelsens förslag: Lantbruksstyrelsens förslag, såvitt avser efter vilka riktlinjer upplåtelseerna bör ske, överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Lantbruksstyrelsens förslag tillstyrks eller lämnas utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Medlem i sameby har enligt 25 § rennäringslagen rätt att jaga och fiska på utmark inom de delar av byns betesområde som hör till renbetesfjällen eller lappmarkerna, när renskötsel är tillåten där. Jakten och fisket får ske även till avsalu. Medlem i sameby har enligt paragrafens andra stycke dessutom rätt att jaga och fiska för husbehov när han tillfälligt uppehåller sig inom annan samebys betesområde om han vistas där med anledning av renarnas skötsel. På sådan kronomark ovanför odlingsgränsen som står under statens omedelbara disposition och på renbetesfjällen får enligt 32 § nyttjanderätt upplåtas om det kan ske utan avsevärd olägenhet för renskötseln. Avser upplåtelsen rätt till jakt eller fiske krävs dessutom att upplåtelsen är förenlig med god jaktvård eller fiskevård och kan ske utan besvärande intrång i samebymedlemmarnas rätt till jakt och fiske. Lantbruksnämnden beslutar enligt 1 § rennäringsförordningen (1971:438) om dessa upplåtelser i sin rennäringsdelegation. Nedanför odlingsgränsen och utanför renbetesfjällen samt på privatägd mark ovanför odlingsgränsen gäller inte de angivna bestämmelserna för nyttjanderättsupplåtelser.

Inkomsterna av jakt och fiske är för många samebymedlemmar viktiga. Inkomsterna av upplåtelseerna på renbetesfjällen och ovanför odlingsgränsen fördelas mellan samebyn och samefonden. Upplåtelseavgifterna utgör en viktig inkomstkälla för åtskilliga samebyar. Jakt och fiske på egen mark eller efter upplåtelse av lantbruksnämnden utgör även för många andra som är bosatta inom området ett viktigt bidrag till deras försörjning.

I prop. 1986/87:58 om jaktlag, m. m. betonar föredragande statsrådet

den stora betydelse jakten och viltvården har som rekreativskälla. Det är därför önskvärt att möjligheterna till jaktutövning tas till vara. Föredraganden konstaterar att ytterligare upplåtelser av jakt kan ske genom att nya jägare tas in i etablerade jaktlag eller genom att jakt erbjuds i form av korttidsupplåtelser. Som exempel på marker för ytterligare upplåtelser anges i propositionen de stora arealer där enbart älgjakt bedrivs. Jag vill mot den bakgrunden ta upp ett förslag från Lantbrukarnas riksförbund (LRF) och Svenska jägareförbundet till ny policy och organisation för småviltjakten på statens mark inom renskötselområdet.

Förslaget innebär att all statens mark ovanför odlingsgränsen eller på renbetesfjällen skall vara öppen för jakt efter småvilt. Jägarna föreslås indelade i tre kategorier. De som är bosatta inom en kommun i dessa områden skall ha rätt att lösa ett årsjaktkort som innebär rätt till jakt efter småvilt på all statlig mark inom den del av kommunen som är belägen ovanför odlingsgränsen eller på renbetesfjällen. Övriga svenska medborgare skall efter ansökan hos länsstyrelsen kunna lösa ett dag- eller veckokort som gäller inom vissa delar av denna statliga mark. För utländska medborgare föreslås slutligen att det nuvarande systemet med upplåtelser består.

Lantbrukarnas riksförbund och Svenska jägareförbundet anför att syftet med förslaget är att ge ett större antal jägare tillgång till småviltjakt i fjäll- och fjällnära områden. Enligt de båda organisationerna är småviltjakten inom dessa områden i Sverige, jämfört med liknande områden i våra grannländer, kraftigt underutnyttjad. I ett läge där efterfrågan och behovet av rekreation och naturupplevelser i form av jakt är i ökande, kan det därför inte vara riktigt att så dåligt utnyttja den jaktliga resurs som dessa statligt ägda marker har att erbjuda. Ett ökat jakttryck inom dessa områden kommer enligt förslaget inte att medföra några negativa konsekvenser för viltstammarna. Avskjutningen av ripa i Norge är uthålligt ca tio gånger större än i Sverige trots att ripjaktarealen är mindre. Den föreslagna nyordningen kommer enligt organisationerna inte att innebära något intrång eller någon inskränkning i den jaktutövningsrätt som tillkommer samebymedlem enligt 25 § rennäringslagen. Med stöd av såväl norska och finska som svenska erfarenheter kan också fastläggas att det inte finns någon risk för att den föreslagna nyordningen skulle utgöra någon avsevärd olägenhet för renskötseln.

Förslaget har remissbehandlats. De flesta remissinstanserna anför att viltreproduktionen är betydligt större än uttaget och att jakten är av mycket stor betydelse för glesbygdsbefolkningen och för sysselsättningen i berörda kommuner. Samtliga tillstyrker också en utökad jakt. Instanserna påpekar emellertid också risken för störningar och olägenheter av olika slag för renskötseln.

Själv gör jag följande bedömning. Småviltjakten ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen är en dåligt utnyttjad resurs. Möjligheterna att öka jakttrycket begränsas emellertid av de nyss nämnda bestämmelserna i rennäringslagen. Enligt min uppfattning har LRF och Jägareförbundet i sitt förslag inte i tillräcklig utsträckning beaktat den i renskötselrätten ingående jakträtten för samebymedlemmarna. Ett främjande av jaktintresset får således enligt min mening inte leda till att andra viktiga intressen